

Warszawa, 27 lutego 2015 r.

Stanisław Huskowski
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji

Szanowny Panie,

W związku z opublikowaniem w dniu 6 lutego projektu rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie udzielania pomocy finansowej na cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki oraz cyfrowe udostępnienie zasobów kultury w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, sygnujące niniejsze pismo organizacje bibliotekarskie zwracają się z wnioskiem o uwzględnienie obecnie i w przyszłości w procesie konsultacji wszystkich projektów aktów normatywnych, które dotyczą informacji publicznej, informacji sektora publicznego, finansowania udostępniania informacji w formie cyfrowej, tworzenia narzędzi do szerokiego udostępniania treści (interoperacyjność, repozytoria etc).

W ramach konsultacji publicznych rozporządzenie zostało skierowane do 36 podmiotów, z czego tylko jedna z nich to organizacja reprezentująca biblioteki. W tym miejscu należy wskazać na błąd w nazwie podmiotu - Związek Bibliotekarzy Polskich nie istnieje – działa natomiast Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Misją SBP jest przede wszystkim działanie na rzecz rozwoju bibliotekarstwa, budowanie tożsamości zawodu bibliotekarza, integracja środowiska, a także kreowanie pozytywnego wizerunku bibliotek. Zasadnicze działania SBP nie koncentrują się wokół digitalizacji. W kontekście instytucjonalnym reprezentantem bibliotek są: Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich reprezentująca dyrektorów bibliotek i praktyków cyfryzacji, a także Stowarzyszenie EBIB, które działa od wielu lat na polu cyfryzacji w bibliotekach.

Nasze organizacje z zadowoleniem przyjmują rozpoczęcie przygotowań do wykorzystania środków z POPC na szeroko rozumiane cyfrowe udostępnianie informacji pochodzących z zasobów nauki czy też instytucji kultury. Biblioteki od wielu lat, w ramach skromnych środków i możliwości, digitalizują i udostępniają najszerzej jak jest to prawnie możliwe posiadane zasoby. Warto tu wskazać, że dzięki temu ramach Federacji Bibliotek Cyfrowych udostępniono ponad 2 miliony 200 tysięcy publikacji (<http://fbc.pionier.net.pl/owoc/main>).

W związku z przedłożonym do konsultacji rozporządzeniem kierujemy na Pana ręce uwagi zarówno o charakterze porządkującym, jak i uwagi szczegółowe odnoszące się do konstrukcji rozporządzenia, zwłaszcza w części dotyczącej beneficjentów programu.

Tytuł rozporządzenia wskazuje na udostępnianie informacji sektora publicznego oraz zasobów nauki i kultury. Termin *informacja sektora publicznego* nie ma jeszcze swojej definicji legalnej, zostanie wprowadzony projektowaną ustawą o ponownym udostępnianiu informacji sektora publicznego. Jak rozumiemy, zakres rozporządzenia wykracza poza planowaną ustawę i w rzeczywistości ma obejmować informację z sektora publicznego, czyli zarówno informację sektora publicznego, zgodnie z definicją zawartą w założeniach projektu ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego jak i informację publiczną udostępnianą obecnie do ponownego wykorzystania na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782). Na to ostatnie wskazuje się również w uzasadnieniu rozporządzenia. W związku z tym postulujemy, aby tytuł rozporządzenia precyzyjniej odnosił się do zakresu planowanej regulacji.

Rozumiemy też trudność związaną z uzgadnianiem projektowanego rozporządzenia z założeniami projektu ustawy, które nadal są na etapie konsultacji międzyresortowych. Niemniej jednak, w naszej ocenie, o czym szerzej w dalszej części naszego stanowiska, nie da się procedować komentowanego rozporządzenia bez odniesień do wspomnianych założeń.

Niezbędne jest również wskazanie, że konsultowany projekt rozporządzenia nie znajduje się w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Następną uwagą porządkującą jest sugestia oddzielenia regulacji skierowanej do podmiotów publicznych (bibliotek wszelkiego typu), której celem jest wsparcie cyfrowego udostępniania ich własnych zasobów, od regulacji skierowanej do przedsiębiorców i związanej ze

wsparciem innowacyjnych sposobów wykorzystania informacji pochodzącej z sektora publicznego. Warto również wprowadzić priorytety w procedowaniu rozporządzeń, tak, aby najpierw wsparcie otrzymały instytucje posiadające zasoby, a w następnej kolejności przedsiębiorcy, którzy te zasoby będą wykorzystywać.

Przechodząc do kwestii szczegółowych, największy problem widzimy w niejasnym zdefiniowaniu beneficjentów pomocy finansowej. W teście regulacyjnym rozporządzenia podmioty publiczne to jednostki naukowe w liczbie 963 oraz państwowe lub współprowadzone z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego instytucje kultury w liczbie 33. Instytucje wskazane w rejestrze MKiDN to: teatry, opery, filharmonie, orkiestry, muzea, ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki (przypomnieć należy, że dyrektywa 2013/37/UE, a w ślad za nią założenia projektu ustawy wyłączają spod obowiązku ponownego udostępniania informacji sektora publicznego orkiestry, opery, balety i teatry). Zgodnie z intencją prawodawcy zawartą w teście regulacyjnym założeń projektu ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego liczba podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji sektora publicznego (muzea, biblioteki i archiwa) wynosi 9574. A zatem istnieje rozbieżność pomiędzy liczbą podmiotów udostępniających informację sektora publicznego na podstawie założeń projektu ustawy, a liczbą podmiotów w teście regulacyjnym rozporządzenia. Obydwa testy powinny być uzgodnione ze sobą tym bardziej, że w teście regulacyjnym rozporządzenia wskazuje się, że poddziałanie 2.3.2 ma być nakierowane na cyfrowe udostępnianie zasobów kultury pochodzących z instytucji kultury (bibliotek, archiwów i muzeów). Zgodnie z wyjaśnieniami z uzasadnienia cel ten ma być realizowany m. in. poprzez digitalizację zasobów kultury oraz poprawę możliwości ich ponownego wykorzystania. W naszej ocenie, ani par. 4 konsultowanego rozporządzenia, ani lista podmiotów, na które oddziałuje projekt w tabeli z testu regulacyjnego, nie dają podstaw, aby o dofinansowanie mogły ubiegać się biblioteki.

Ponadto, zgodnie z par. 4 o wsparcie może ubiegać się podmiot, który prowadzi regularną działalność o charakterze gospodarczym w tym jednostka naukowa prowadząca działalność o charakterze gospodarczym, nierozdzieloną od działalności o charakterze niegospodarczym w rozumieniu przyjętym przez Komisję Europejską. Tymczasem uczelnie prowadzą działalność gospodarczą wyodrębnioną i w naszej ocenie nie mieszczą się w definicji beneficjenta zaproponowanej w projekcie rozporządzenia.

Naszym instytucjom niezbędne jest długofalowe dofinansowanie działań w zakresie: budowy infrastruktury zarówno do udostępniania, jak i długoterminowej archiwizacji zasobów cyfrowych, tworzenia narzędzi do poprawienia jakości i dostępności udostępnianych zasobów (np. OCR) oraz szkolenia personelu, przede wszystkim w zakresie prawa autorskiego. Niezbędne są także nakłady finansowe na ustalanie statusu prawnoautorskiego zasobów, które mają być poddane digitalizacji a następnie ponownemu wykorzystaniu. Wszystkie te problemy są trafnie wypunktowane w części testu regulacyjnego do rozporządzenia wskazującej na problemy, które właśnie to rozporządzenie ma rozwiązać. W ocenie naszych organizacji, rozporządzenie w obecnym brzmieniu tych problemów nie rozwiąże. Dlatego niezbędna jest jego korekta w zakresie przez nas wskazanym, w szczególności w zakresie właściwego ustalenia kręgu beneficjentów dofinansowania.

Łącząc wyrazy szacunku,

Barbara Szczepańska

Załącznik nr 1 Organizacje bibliotekarskie

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich jest organizacją pożytku publicznego, o blisko stuletniej tradycji, zrzeszającą ponad 7,5 tys. osób związanych z bibliotekarstwem i informacją naukową, ze wszystkich typów bibliotek: publicznych, akademickich, naukowych, specjalnych, szkolnych i pedagogicznych. SBP jest członkiem IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) od 1927 r. SBP od 2010 roku prowadzi ogólnopolski portal bibliotekarski www.sbp.pl.

Stowarzyszenie EBIB jest organizacją pozarządową, reprezentującą bibliotekarzy i pracowników informacji. Stowarzyszenie prowadzi najstarszy w Polsce branżowy portal informacyjny EBIB www.ebib.info i od 1998 r. wydaje czasopismo online w modelu Open Access. Eksperti stowarzyszenia w zakresie prawa autorskiego i otwartego dostępu do zasobów kultury, współpracują z międzynarodowymi organizacjami SPARC (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition) i EIFL (Electronic Information for Libraries).

Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich zrzesza 87 bibliotek akademickich. Członkowie Konferencji należą do LIBER (Association of European Research Libraries) i IATUL (International Association of Scientific and Technological University Libraries).

Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych utworzona została w 1996 r. z inicjatywy rektorów państwowych poznańskich szkół wyższych. Reprezentuje 10 bibliotek z Poznania i okolic obsługujących ok. 90 tys. czytelników. Fundacja jest członkiem fundacji EIFL.